

vati oprávněné osobě na její výživu. V tomto případě však jde o nárok na náhradu výloh, které vznikly Českému zemskému fondu ošetřováním dlužnice v ústavu pro choromyslné, a na takový náhradní nárok se nevztahuje ustanovení druhého odstavce § 2 zákona č. 314/1920 sb. z. a n.

### Čís. 11618.

**Nebyla-li písemná oznámka upevněna na dveřích bytu, nýbrž jen zastrčena mezi domovní kliku a dvéře, nebylo vyhověno předpisu § 104 c. ř. s. a nemělo uložení doručované písemnosti na poště účinek doručení.**

(Rozh. ze dne 29. dubna 1932, R I 291/32.)

Soud první stolice odmítl rekurs dlužníka do usnesení v exekuční věci jako opozděný. Rekursní soud zrušil odmítací usnesení prvního soudu a nařídil mu, by nehledě k důvodu, z něhož odmítl rekurs proti usnesení prvního soudu jako opozděný, s rekuresem tím naložil jako včas podaným.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

### Důvody:

Náhradní doručení podle § 104 c. ř. s. předpokládá, že formálnosti tam předepsané byly přesně zachovány (srov. slova zákona »podle předchozích ustanovení« v třetím odstavce § 104 c. ř. s. a rozhodnutí uveřejněné ve sb. n. s. č. 4377). Podle konaného šetření nebyla písemná oznámka upevněna na dveřích bytu, nýbrž byla listonošem jen zastrčena mezi domovní kliku a dvéře, uložení doručované písemnosti na poště nemělo proto účinek doručení. Z toho vyplývá, že rekurs, odmítnutý prvním soudem jako opozděný, byl podán dříve, než rekursní lhůta vůbec počala běžeti, tedy včas.

### Čís. 11619.

**Není třeba, by doložka »na řad« byla uvedena výslovně, stačí, použije-li se obdobného výrazu, nikoliv však takového, jenž nasvědčuje papíru docela jiného druhu (rektapapíru s alternativní doložkou au porteur).**

**Nejde-li o listiny znějící na řad, lze převodní doložky na nich považovati jen za obyčejný postup.**

(Rozh. ze dne 29. dubna 1932, Rv I 428/31.)

Spořitelna města Č. vydala firmě H. v Liverpoolu listinu tohoto obsahu: »Wir werden gegen Vorlage und Rückstellung dieses Schreibens an Sie, bezw. an den Ueberbringer desselben 300.000 Kč in Worten Dreihundert tausend Kčsl. bezahlen. Die Präsentation muss bis 25. Septem-

ber 1929 erfolgen. Dieser Gewäherschein ist nur für Herrn Hugo K. gültig. Č. 28. September 1928. Spořitelna města Č. Dne 20. července 1929 vydala spořitelna v Č. též firmě listinu téhož znění na 200.000 Kč se lhůtou k presentaci do 20. července 1930. Firma H. převedla oba zavazovací listy na banku B. v Liverpoolu, jež dalším rubopisem poukázala žalující banku A., by zavazovací listy předložila spořitelně v Č. k proplacení. Ježto spořitelna odmítla proplacení, zažalovala banka A. proti spořitelně v Č. 500.000 Kč. Žalovaná spořitelna namítla najmě, že jde o listiny, jež byly vydány jako záruka za případné ztráty z termínových obchodů s obilím. Procesní soud první stolice žalobu zamítl a uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: Ve smyslu čl. 301 obch. zák. mohou poukázky a dlužní úpisy, které vystavili kupci o plnění peněz neb určitého množství zastupitelných věcí nebo cenných papírů, aniž tam závazek ku plnění podmínili nějakým vzájemným plněním, býti převáděny rubopisem, znějí-li na řad, a, kdo akceptoval takovouto poukázku, jest povinen plniti tomu, v jehož prospěch byla vydána nebo na něhož byla indosována. Podle čl. 303 obch. zák. přecházejí rubopisem takovýchto listin všechna práva z indosovaného papíru na indosatáře a zavázaný může uplatniti jen námitky, které vyplývají ze samé listiny nebo mu přísluší bezprostředně proti právě žalujícímu. Ve sporném případě však listiny neznějí na řad, schází jim tudíž zákonná náležitost indosovatelnosti a tím i zákonné důsledky vyplývající z indosace (čl. 303 druhý odstavec obch. zák.). Indosament přes to uvedený je účinný jen jako postup, pokud se týče s ohledem na listiny H, G, jen jako procura-indosament, která zná i směnečný zákon v § 15. V této úvaze má soud za to, že žalobkyně jest aktivně oprávněna, avšak musí si dáti líbiti všechny námitky, jež má žalovaná strana proti firmě H., zejména námitky termínového obchodu s obilím a diferenčních obchodů (§ 1396 obč. zák., čl. 303 druhý odstavec a contr. obch. zák.), neboť jde o námitky, které má dlužník bezprostředně proti věřiteli z poměru důvodu — zakázanost a nežalovatelnost. Tvrzení žalobkyně, že zavazovací listiny, o něž tu jde, platí dle usancí bankovních za abstraktní dlužní úpisy indosovatelné, jest jen potud správné, že ku platnosti takových listin kromě jiných náležitostí stačí abstraktní slib plnění, a nevyžaduje se, by udával zavazující důvod, ale nemohou usance změnití předpisy zákonné, t. j. dopustiti indosovatelnost u listin, kde zákon předpisuje, že musí zníti na řad, a jen tehdy jsou indosovatelné, takové usance byly by protizákonné a tudíž neplatné. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil mimo jiné z těchto důvodů: Nesprávné právní posouzení věci spatřuje odvolatelka v tom, že procesní soud má za to, že zavazovací listiny, o něž tu jde, nelze podříditi ustanovení čl. 301 a 303 obch. zák., ježto jsou prostými dluhopisy, proti nimž lze uvésti veškeré námitky, které snad přísluší žalované proti firmě H. V tom směru jest však přisvědčiti názoru prvního soudu, neboť záruční listiny svědčí majiteli a nemohou proto býti účastny indosability, »kterou poskytuje čl. 301 obch. zák. jen vydání papírů na řad« znějících, a poněvadž nejsou indosabilní, nepoživají výhod druhého odstavce článku 303 obch. zák. Proto jest převod listin majiteli svědčících obyčejným postupem a dlužníku přísluší v takovém případě podle § 1396 obč. zák. všechny námitky, které měl proti postoupiteli. Tak jest tomu i v souzeném případě, neboť z listin vyplývá, že

listiny ty byly jen per procura indosamentem převedeny na žalobkyni a proto mohou býti také uplatněny všechny námitky, jež má žalovaná proti firmě H.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

#### D ů v o d y:

Odvolací soud posoudil věc po právní stránce správně, dospěl k úsudku, že nejde o listiny znějící na řad. Lze přisvědčiti dovolatelce, že není zapotřebí, by doložka »na řad« byla uvedena výslovně (expressis verbis), nýbrž že stačí, použije-li obdobného výrazu, nikoliv však takového, jenž nasvědčuje papíru docela jiného druhu, neboť sporné zavazující listiny lze považovati za rectapapíry s alternativní doložkou au porteur, jež nutno odlišovati od ordrepapírů. Že jde o takový papír, musí vyplývati z listiny samé a jest proto nerozhodné, zda strany snad měly úmysl zřídití ordrepapír, když to nebylo vyjádřeno ve sporných listinách. Nejde-li však o listiny znějící na řad, lze převodní doložky na nich považovati ien za obyčejný postup a jest proto přisvědčiti právnímu názoru soudů nižších stolic, že žalovaná jest oprávněna uplatňovati námitky příslušející jí proti firmě H. jako původní věřitelce, jíž se žalovaná zavázala ku proplacení zavazujících listin. Nelze seznati, proč by se stanovisko dlužníka, jenž namítá, že jeho závazek jest neplatný, poněvadž se zaručil za neplatný dluh, přičilo dobrým mravům, naopak by se přičilo dobrým mravům, kdyby byl nápomocen zjednatí průchod obchodům zapovězeným zákonem.

#### Čís. 11620.

##### **Žaloba podle § 37 ex. ř.**

**Proti exekuci zabavením a vnucenou správou pachtovních práv dlužníka k usedlosti, přísluší třetí osobě, jíž dlužník postoupil právo skliditi louky a ozimy a použití zbývajících částí pachtovaných pozemků k osetí jaří a k osázení brambory, právo nedopouštějící výkon exekuce.**

(Rozh. ze dne 29. dubna 1932, Rv I 456/31.)

Usnesením ze dne 30. května 1930 byla žalovanému družstvu povolena exekuce zabavením a vnucenou správou pachtovních práv Josefa S-a příslušejících mu proti poddlužníku Josefu R-ovi ohledně usedlosti čís. pop. 7. Dlužník S. jako pachtýř zmíněné usedlosti postoupil v dubnu 1930 žalobcům úrodu luk a ozimů, měřících asi polovici celé usedlosti ve výměře 72½ korců, kteroužto smlouvou získali žalobci právo skliditi v roku 1930 louky a ozimy a použití zbývajících částí pozemků k osetí jaří a k osázení brambory, začož zaplatili hotově 30.000 Kč. Žalobu o nepřipustnost exekuce o b a n i ž š í s o u d y zamítly.

N e j v y š š í s o u d uznal podle žaloby.

#### D ů v o d y:

Není správný názor odvolacího soudu, že povolením vnucené správy nebyla práva žalobců nijak dotčena a že jim proto nepřisluší právo, nedopouštějící výkon exekuce. Naopak jsou tu předpoklady pro úspěšnou